ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów T. z. w Poznaniu.

Redakcja i Administracja: Rzeczpospolita 1, II — telefon 25-95.
Redaktor przyjmuje w dni powszednie od godz. 11—1; Administracja od 9—3.

Poznań, dnia 1 grudnia 1927 r.

Prenumerata wynosi: w kraju z przesyłką rocznie 20 zł, półrocznie 10 zł, kwartalnie 5 zł, zagranicą z przesyłką rocznie 24 zł, półrocznie 12 zł, kwartalnie 6 zł. Numer pojedyńczy 1 zł.

NR. 23 Wydawca: *Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu* **ROK 6**

Zespolenie organizacyj przemysłowych.

Im dłużej przeżywamy czas stabilizacji stosunków gospodarczych, im więcej te stosunki rozwijają się normalnym trybem, tem więcej dojrzewa myśl zorganizowania całego bez wyjątku przemysłu w jednej poważnej organizacji.

Niedawno jeszcze akcja dążąca do sfuzjowania rozlicznych związków przemysłowych egzystujących na tutejszym terenie, zainicjowana przez Związek Fabrykantów T. z. w Poznaniu spotkała się z nieprzychylną krytyką kilku najpoważniejszych organizacyj przemysłowych, do których należał również Zachodnio Polski Związek Wytwórców Napojów Alkoholowych, występując w obronie niezależnej egzystencji poszczególnych organizacyj branżowych.

Nie upłynęło jednakże roku, jak stanowisko tychże związków uległo modyfikacji, jak sami przekonywują się coraz mocniej, że tylko silna i zwarta organizacja reprezentująca cały przemysł, może przedsiębrać skuteczne działanie i owocnie bronić postulatów, tak całego przemysłu jak poszczególnych branż.

Rok bowiem pracy w warunkach pewnej stabilizacji wykazał, że małe branżowe związki mało są zdolne do poważnej pracy i działania, gdyż nie mogą utrzymać odpowiedniego aparatu, który zawsze wymaga dużych kosztów, oraz że mała liczba członków w poszczególnych organizacjach branżowych nie jest zdolna ponosić odpowiednich ciężarów przypadających na utrzymanie samego tylko biura.

Stąd też w poważniejszych związkach przez rok ubiegły nastąpiła refleksja wywołana dążeniem do zekonomizowania akcji samoobronnej przemysłu, oraz do zekonomizowania pracy poszczególnych organizacyj.

Wynikiem tychże refleksyj jest decyzja Walnego Zebrania Związku, jednego z najpoważniejszych branżowych związków Zachodnio Polskiego Związku Wytwórców Napojów Alkoholowych T. z. w Poznaniu, która spowodowała sfuzjowanie się wymienionego związku ze Związkiem Fabrykantów T. z. w Poznaniu, przeprowadzone formalnie w dniu 15 listopada 1927 r.

To celowe posunięcie Zachodnio Polskiego Związku Wytwórców Napojów Alkoholowych w imię wzmocnienia siły tutejszego przemysłu, oraz usprawnienia jego organizacji niewątpliwie ma pierwszorzędne znaczenie dla całego przemysłu zachodniej Polski a szczególnie Wielkopolski i Pomorza i stworzy napewno podstawę oraz zachętę dla innych organizacyj przemysłowych, które dotychczas samodzielnie prowadzą pracę, dając im dowód, że niema przeszkód zasadniczych, któreby uniemożliwiały zgodne współdziałanie poszczególnych grup przemysłowych branżowych, oraz że tylko koordynacja wspólnych wysiłków wszystkich branż oraz całego przemys.u może dać dobre rezultaty i prawdziwą pomoc tak poszczególnym grupom branżowym jak i całemu przemysłowi.

Dotychczas egzystujący Zachodnio Polski Związek Wytwórców Napojów Alkoholowych tworzyć będzie sekcję Związku Fabrykantów na podstawie regulaminu obowiązującego dla wszystkich sekcyj, to jest, że Związek ten pracować będzie zupełnie autonomicznie, posiadać będzie własny zarząd, natomiast korzystać będzie z działalności biura Związku Fabrykantów, z jego lokali a także będzie posiadać swoich delegatów w Radzie Związku Fabrykantów, która ustala wytyczne dla całej polityki przemysłowej z ramienia tutejszego przemysłu.

Zaznaczyć należy przy tej sposobności, że w Związku Fabrykantów istnieją już następujące sekcje: 1) Przemysłu metalowego, 2) Przemysłu chemicznego, 3) Przemysłu konfekcyjnego, 4) Przemysłu Ceramicznego, obecnie zaś dochodzi 5) sekcja Zachodnio Polskiego Związku Wytwórców Napojów Alkoholowych.

Ś. p.

Stanisław Przydryga

W dniu 24 listopada 1927 r. zmarł w Poznaniu, kierownik i współwłaściciel firmy „Matra" ś. p. Stanisław Przydryga doprowadziwszy swoją niezwykłą energją i wysiłkiem, oraz znajomością przemysłu w którym pracował, firmę „Matra" do bardzo poważnego rozwoju, opartego na nowoczesnych metodach pracy i produkcji którycn był zawsze zwolennikiem wzmagając tym sposobem siły przemysłu metalowego w Polsce.

Jako przedstawiciel firmy „Matra w Związku Fabrykantów, oraz Sekcji Przemysłu Metalowego tegoż Związku, brał czynny udział we wszelkich pracach, będąc ostatnio jednym z przedstawicieli Sekcji Przemysłu Metalowego opracowujących nową taryfę celną.

Ś. p. Stanisław Przydryga pozostawił po sobie wspomnienie człowieka silnej woli i wielkiej pracy. Cześć Jego pamięci!

Wierząc w to mocno, że zdrowa myśl wskazująca sfuzjonowanie wszystkich dotychczas oddzielnie egzystujących organizacyj przemysłowych zostanie w jak najszybszym czasie zrealizowana, doprowadzając do utrzymania jednej tylko organizacji przemysłowej, co jest ze względu na interes wszystkich przemysłowców tak bezwzględnie koniecznie potrzebne, wyrażamy radość z powodu dokonanej fuzji i życzymy wszystkim organizacjom przemysłowym, ażeby poszły za tym przykładem, które dały w obecnej chwili wymienionep powyżej związki.

Okólnik Związku Fabrykantów.

Wysokie odznaczenie.

Prezes Związku Fabrykantów, p. Seweryn Samulski, w dniu 11 listopada rb. został odznaczony Komandorja ordera „Polonia Restituta".

W sprawie Związku Obrony Przemysłu Polskiego.

Od roku egzystuje w Poznaniu Związek Obrony Przemysłu Polskiego, który powołany został w celach zwalczania zbędnego importu i popierania firm przemysłowych krajowych.

Związek wymieniony wykazał się znacznemi rezultatami, stąd więc działalność jego słuszna zasługuje na poparcie. ponieważ jednak związek ten opiera swą egzystencję na dobrowolnych składkach społecznych, dlatego też wzywamy firmy przemysłowe do poparcia odpowiedniemi sumami zadeklarowanemi, działalność wymienionego Związku, który wzamian przyczyniać się będzie do popularyzowania wytworów tychże firm.

Ponieważ od niedawna wszystkie większe firmy są napastowane przez różnych agentów pism zagranicznych oraz różnych przedstawicieli mniej lub więcej znanych towarzystw, prosimy członków naszych, aby żądali od zgłaszających się polecenia Związku, który bada dokładnie z punktu widzenia celowości, akcje prowadzone bądź przez pisma, bądź też przez towarzystwa zgłaszające się o poparcie.

Sprawy ustawowe, podatkowe, celne itp.

Przyjmowanie i wymiana uszkodzonych pieniędzy, obligacyj państwowych itp. Rada Ministrów zatwierdziła przepisy o przyjmowaniu i wymianie

uszkodzonych oraz zatrzymywaniu fałszywych znaków pieniężnych, walorów państwowych i innych państwowych znaków wartościowych.

Wszystkie kasy państwowe i Bank Polski przyjmują przy wpłatach bez żadnych ograniczeń i potrąceń uszkodzone bilety bankowe, państwowe i zdawkowe, które posiadają:

a) nie mniej niż dwie trzecie powierzchni biletu,
b) serję i numer oraz podpisy w całości.

Zatarcie poszczególnych cyfr w numeracji, powstałe wskutek normalnego zużycia w obiegu, nie może być powodem odmowy przyjęcia biletu.

Bilet sklejony może się składać tylko z części, należących do tego samego biletu.

Uszkodzone bilety bankowe, państwowe i zdawkowe, chociaż nie odpowiadają powyższym warunkom, o ile nie wzbudzają podejrzenia co do oszukańczych z niemi manipulacyj, również będą wymieniane przez centralną kasę państwową, kasy skarbowe i Bank Polski bez żadnych ograniczeń i potrąceń, o ile odpowiadają specjalnym przepisom, wydawanym przez instytucje emitujące dla każdej poszczególnej emisji i wartości.

Bilety dziurkowane przez Bank Polski lub kasy państwowe przy wycofywaniu ich z obiegu, wymianie nie podlegają.

Inne uszkodzone bilety mogą być również wymienione, lecz tylko na skutek każdorazowego postanowienia dyrekcji Banku Polskiego, o ile poszkodowany usprawiedliwi, że uszkodzenie nastąpiło bez jego winy. W tym wypadku wymiana będzie uskuteczniona za potrąceniem kosztów porta, korespondencji i druku biletu.

Uszkodzone obligacje pożyczek państwowych podlegają tym samym przepisom, z wyjątkiem, że wymienia je tylko instytucja emitująca, oraz że nie wszystkie podpisy, a co najmniej jeden podpis musi być w całości.

Uszkodzone banderole podatkowe mogą być wymieniane za potrąceniem kosztów, o ile są przedstawione w arkuszach i o ile przedstawiony będzie dowód, że uszkodzenie nastąpiło skutkiem siły wyższej.

Banderole, pocięte na pojedyncze opaski, wymianie nie podlegają.

Monety autentyczne z brakami mennicznemi, a więc mające rysunek niewyraźny, nieprawidłowy, lub pęknięcie itp. podlegają wymianie przez Bank Polski i kasy państwowe.

Monety uszkodzone wymienia mennica państwowa.

Na wypadek stwierdzenia fałszywych biletów, znaków czy monet urząd, który je zatrzymuje, sporządza protokół, w którym między innemi zapisuje oświadczenie właściciela tego znaku, co do źródła jego otrzymania.

Powyższe przepisy weszły w życie 1 października r. b.

Sprawy celne oraz reglamentacja handlu zewnętrzn. w państwach zagranicznych.

Czechosłowacja. Zniesienie niektórych opłat przywozowych Na podstawie obwieszczeń Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 26 lipca oraz 29 lipca 1927 r. zostały zwolnione przy udzielaniu pozwoleń na przywóz od opłat następujące towary: słód (poz. 30 tar. celnej czeskosł.), farby ziemne (z poz. 148 lit. b. c.), smoła z węgla kamiennego, z węgla brunatnego, pech stearynowany (z poz. 166), dywany (z poz. 237 b.), lalki (z poz. 299), futra konfekcjonowane (z poz. 346), wyroby tokarskie i snycerskie (z poz. 361), cement (poz. 399), maszyny parowe, motory, maszyny łącznie z motorami, bagry parowe, krany parowe, pompy parowe etc. (z poz. 528), lampy elektryczne (żarowe i łukowe), części do lamp elektrycznych (poz. 542), amoniak (z poz. 597), karoserje oddzielnie przywożone (z poz. 553).

Włochy. Agio celne. Przy opłacie ceł w pieniądzach papierowych agio celne wynosiło w okresie czasu: od 3 października 1927 do 9 października 1927 — 254 proc., od 10 października 1927 do 16 października 1927 — 253 proc.

Hiszpanja. Agio celne. Przy opłacie ceł w monetach srebrnych lub pieniądzach papierowych hiszpańskich agio celne wynosiło w okresie czasu: od 1 października 1927 do 10 października — 10,84 proc., od 11 października 1927 do 20 października 1927 — 10,61 proc.

Szwecja. Zakazy wywozu. Na podstawie rozporządzenia z dnia 23 września 1927 r. został zakazany do wywozu szmelc z żelaza odlewnego (poz. 874 taryfy celnej) zarówno przez granicę morską, jak i lądową.

Zakaz wywozu obowiązuje od dnia 24 września r. b. z ważnością do dnia 29 lutego 1928 r.

Jugosławja. Obniżenie cła na melasę. Na podstawie uchwały Rady Ministrów cło minimalne na melasę (poz. 111 taryfy celnej) zostało obniżone z 8 na 2 dinary od 100 kg.

Powyższe obniżone cło obowiązuje do 30 września 1928 r.

Sztuka afiszowania.

Prócz ogłoszeń w pismach, stanowią afisze jeden z najważniejszych środków współczesnej reklamy.

Z wyjątkiem afiszów trwałych, wykonanych na blasze, tekturze lub drzewie, materjałem afiszów jest z reguły zwykły papier. Badania dotyczące najskuteczniejszych środków reklamy zajęły się również kwestją, jak powinien wyglądać afisz i jak powinien być wykonany, by efekt jego był jak największy. Badano więc eksperymentalnie kwestję rozmiarów afisza, układu drukarskiego oraz najodpowiedniejszej kombinacji kolorów druku i papieru. Pod tym ostatnim względem ułożono nawet tabelę, wskazującą kolejność tych najskuteczniejszych kombinacyj, a mianowicie uznano za najodpowiedniejszy: druk zielony na białym papierze, następnie czarny na żółtym, czerwony na białym, niebieski na białym, i naodwrót: żółty na czarnym, biały na czerwonym, biały na zielonym i t. d. Niektóre z tych kombinacyj nie są u nas zupełnie stosowane, zapewne w uwzględnieniu odmiennej psychiki przechodnia.

Przy wyborze tych kombinacyj liczyć się należy jednak także z tem, jak dużym jest tekst na afiszu, gdyż przy niektórych zestawieniach kolorów odczytywanie dłuższego tekstu, zwłaszcza przy tłustym, ścieśnionym druku, przedstawia dla czytelnika znaczne trudności. Ponadto pamiętać należy, że dla ilustracyj, które, jak wiadomo, są najlepszym środkiem przykucia uwagi przechodnia, najodpowiedniejszem tłem jest kolor biały, zwłaszcza gdy ilustracja wykonana jest drukiem kilkubarwnym. Jeśli chodzi o ilustrację, to główną rzeczą jest w nich pewien rozmach, ilustracje banalne i szablonowe chybiają zupełnie efektu. Ilustracja nie powinna być przeładowaną rysunkowo drobnemi szczegółami, gdyż powinna ona działać na odległość. Liczyć się również należy z tem, że przechodzień rzuca z reguły tylko przelotnie spojrzenie na afisz i tylko wtedy zwróci na niego baczniejszą uwagę, gdy go w tym afiszu coś zainteresuje.

Zwrot cła przy wywozie żelazocjanków, błękitów oraz ługu potasowego.

W Ministerstwie Przemysłu i Handlu został opracowany projekt rozporządzenia w sprawie zwrotu cła przy wywozie żelazocjanków, błękitów, oraz ługu potasowego. Wprowadzenie wzrostu cła przy eksporcie tych artykułów ma za zadanie umożliwienie im szerszego zbytu zagranicą i skuteczniejsze zwalczanie konkurencji zagranicznej. Konieczność wywozu żelazocjanków i t. d. jest wynikiem braku dostatecznego zbytu tych artykułów na rynku wewnętrznym.

Wysokość zwrotu cła na wywożone artykuły ustalona jest zależnie od ilości surowców, zużytych na jednostkę (100 kg) wyrobu gotowego i wyniesie dla (w Z od 100 kg):

żelazocjanku potasowego	13.60
„ „ sodowego	9.60
błękitów	18.50
ługu potasowego	1.60

Sam zwrot cła uskuteczniany będzie, zgodnie z dotychczasową praktyką za pomocą „kwitów wywozowych“, wystawianych każdorazowo przez upoważnione do tego urzędy celne, na podstawie zaświadczeń odnośnego związku eksportowego, po stwierdzeniu wywozu towarów za zagranicę.

Kwity wywozowe opiewać mają na okaziciela i mogą służyć do uiszczenia należności celnej, za wszelkie towary, sprowadzane z zagranicy, każdym z urzędów celnych, upoważnionych do wystawiania kwitów. Kwity te zachowywać będą wartość na przeciąg 9 miesięcy, licząc od daty ich wystawienia.

Wykaz związków eksportowych, uprawnionych do wydawania powyżej wymienionych zaświadczeń, będzie ustalony przez Ministrów: Skarbu oraz Przemysłu i Handlu i ogłoszony następnie w dzienniku urzędowym „Monitor Polski“.

Powyżej omawiany projekt rozporządzenia ma wejść w życie z dniem jego ogłoszenia w „Dzienniku Ustaw R. P.“ i obowiązywać do dnia 31 marca 1928 r. włącznie.

Szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia zostaną opracowane przez Ministerstwo Skarbu.

Międzynarodowy Targ w Lyonie.

Najpoważniejszym Targiem we Francji jest Międzynarodowy Targ w Lyonie, który gra rolę ośrodka wymiennego na towary europejskie i towary pochodzące z kolonji afrykańskich należących do Francji. Urządzenia Międzynarodowego Targu Lyońskiego dorównują, a może nawet przewyższają te, które posiada Lipsk. Nowoczesnie urządzony ogromny kompleks budynków pod jednym dachem koncentruje doświadczenia zdobyte przez inne Targi na tem polu. W tym roku na życzenie szerokich sfer przyjaciół Polski we Francji, a także kilka grup gospodarczych przy poparciu Izb Przemysłowo-Handlowych i Izby Handlowej Polsko-Francuskiej i współudział Izb Przemysłowo-Handlowych daje rękojmię poważnej reprezentacji ze strony Polski. Najmnieiszy udział wynosi 3 m², za które Targ Lyoński pobiera 300 zł. Każdy dalszy metr oblicza się po 85 zł. Suma ta pokrywa koszta udziału, pomieszczenia, dekoracji, mebli, oświetlenia i dozoru z wyjątkiem transportu i asekuracji.

Dowód pochodzenia.

Na mocy rozporządzenia wydanego w **Stanach Zjednoczonych Ameryki Półn.** wszelkie transporty guzików wyrabianych z imitacji kości słoniowej nie potrzebują nosić stempla z wymienieniem kraju pochodzenia. Natomiast maszyny zdemontowane, importowane do Stanów Zjednoczonych, a których części wwożone są w oddzielnych skrzyniach, winny być ostemplowane nazwą kraju pochodzenia. — Meble drewniane podlegają tym samym przepisom.

Otrzymaliśmy następujący list, na który zwracamy uwagę członkom.

Przedstawicielstwo Polskiego Przemysłu
w Stanach Zjednoczonych.
POLISH O WERSEAS TRADING COMPANY
Polskie Towarzystwo Handlu Zamorskiego —
New Yorka

dnia 20 października 1927 r.

Związek Fabrykantów
Poznań.

Niniejszym mamy zaszczyt donieść WP. o powstaniu naszej firmy jako pierwszej polskiej placówki handlowej w Stanach Zjednoczonych dla lansowania wyrobów polskiego przemysłu na tutejszym rynku.

Brak łącznika pomiędzy polskim producentem a bogatym amerykańskim rynkiem zbytu dawał się oddawna odczuwać, a że firma nasza wypełniła tą lukę, świadczy zainteresowanie, z jakiem spotkała się ona w tutejszym i krajowych kołach o powstaniu naszej firmy. Pozyskawszy sobie poparcie najpoważniejszych finansistów amerykańskich, jesteśmy pewni, że nietylko osiągniemy nasz cel wprowadzenia polskich wyrobów na rynku amerykańskim, lecz wkrótce będziemy mogli przyczynić się do finansowania polskiego przemysłu dla celów eksportowych.

Współpracując w ścisłym związku z Konsulatami R. P. w Stanach Zjednoczonych i Izbą Handlową Polsko-Amerykańską, spodziewamy się, że i WPanowie zechcą łaskawie udzielić nam swej pomocy w rozwoju handlu Polsko-Amerykańskiego.

Posiadamy już przedstawicielstwa kilku polskich fabryk i uzyskaliśmy dla nich bardzo poważne zamówienia. Towary polskie sprowadzamy bądź to na własny rachunek, bądź też przyjmujemy zamówienia dla polskich fabrykantów do bezpośredniej dostawy do hurtowników amerykańskich po oryginalnych cenach fabrycznych.

Referencji o firmie naszej udzielić może:
Konsulat Generalny R. P. w New Yorku,
Bank Związku Spółek Zarobkowych, Oddział w New Yorku,
Państwowy Instytut Eksportowy w Warszawie,
Polsko-Amerykańska Izba Handlowa w Warszawie.

Gotowi zawsze do usług, oczekujemy łaskawych ofert i próbek tamtejszych firm i zapewniamy WPanów, że ze swej strony dołożymy wszelkich starań, by przyczynić się do zwiększenia polskiego eksportu.

Sądzimy, że zainteresowane firmy wykorzystają tę placówkę handlową.

Z dniem 1 kwietnia 1928 r. ma nastąpić podwyżka taryf towarowych, której wysokości na razie nie możemy podać.

Donosimy o tem głównie dla tego, ażeby Członków naszych przestrzec przed umowami, któreby zawierały postanowienia dotawy przedmiotów do miejsca przeznaczenia.

Sprawa liberalizacji paszportów.

Przypomnieliśmy ponownie u p. wicepremjera Bartla sprawę liberalizacji paszportów gospodarczych. P. wicepremjer Bartel sprawą się żywo zainteresował i obiecał ją obecnie wznowić.

W sprawie reformy podatkowej.

Poruszyliśmy u p. wicepremjera Bartla konieczność reformy podatkowej, a w szczególności reformy podatku obrotowego. Rząd stoi na stanowisku, że sprawa zniżenia podatku obrotowego nie może być odrębnie traktowaną, a to z uwagi na konieczność osiągnięcia wpływów przewidywanych w umowie pożyczkowej. Sprawa stanie się aktualną w związku z reformą podatku gruntowego i rozszerzenia podstaw podatku dochodowego, co jest obecnie przedmiotem studjów w Ministerstwie Skarbu.

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolita 1 — Czcionkami Drukarni Polskiej T. A. w Poznaniu.
Redaktor odpowiedzialny W. Szczepański.